
Виступ голови Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України Л.М. Гриневич

Вельмишановні колеги, щиро вітаю Вас від Комітету з питань науки та освіти Верховної Ради України і від себе особисто з початком цього традиційного симпозіуму. Симпозіуму, який проводиться в особливий час для України. Час, коли ми маємо військову агресію з боку сусідньої країни. Час, коли ми пережили тектонічні суспільні зрушення.

Я хочу поділитися з Вами дуже свіжим враженням, учорашнім, яке чудово характеризує розуміння значення науки нашими, зокрема, мас-медіа.

Учора відбулася подія планетарного масштабу. Ви знаєте, що на кометі Чурюмова-Герасименко, відкриті українськими вченими в Києві 45 років тому, з космічного зонду «Розетта» було висаджено дослідницький модуль «Філе», який успішно здійснив посадку. Космічний апарат «Розетта» було запущено 10 років тому. Уся Європа й увесь світ учора слідували за хвилюючою подією.

Коли вчора я включала новини, канал CNN, наприклад, у США розпочав свій випуск новин саме з цієї події. Надзвичайно раділи європейці (зрозуміло, тут діє й конкуренція): 15 країн об'єднали свої зусилля й досягли успіху й результативності в цьому неймовірному проєкті, де космічний зонд, використовуючи гравітаційні поля не тільки Землі, але й Марса, пролетів 500 мільйонів кілометрів.

В українських новинах учора про це майже нічого не було сказано, лише на деяких каналах наприкінці як для розваги було декілька речень. І це свідчить про суспільне нерозуміння важливості й пріоритетності наукових досліджень.

На жаль, це нерозуміння суспільства і влади (а влада віддзеркалює суспіль-

ство) ми маємо впродовж останнього десятиліття. І, без сумніву, з цим пов'язано те, що зараз ми скотились у бюджетному фінансуванні науки до 0,25% ВВП. А в докризовий період державне фінансування складало 0,27% ВВП, разом з усіма джерелами фінансування – 0,7% ВВП. Треба розуміти, що за таких обставин не відбувається навіть самовідтворення науки. Ми ставимо мінімальний поріг – 0,9%, на який розраховуємо для можливості самовідтворення науки.

Коли мені в руки потрапив перший проєкт коаліційної угоди, де освіта була на останньому місці, а щодо науки там було записано одне-єдине положення: «Реструктуризація Академії наук», – у мене це викликало надзвичайне хвилювання. Ви розпочали свою роботу, і я вас запевняю, що відтепер у коаліційній угоді наука обов'язково посяде потрібне й належне місце.

Зараз ми над цим працюємо, учора, зокрема, працювала соціально-гуманітарна підгрупа, яка теж займається підготовкою положень до коаліційної угоди; ми надали свої пропозиції, і я сподіваюся, що основна група, яка верстає остаточний текст коаліційної угоди, врахує наші пропозиції.

Я думаю, що для всіх присутніх зараз є зрозумілим (адже це не та аудиторія, якій це потрібно доводити), що цивілізаційний стрибок, про який заявляють нам усі, хто прагне реформ, Україна може здійснити тільки за рахунок інноваційного розвитку.

Я думаю, що такі симпозіуми повинні все більше й більше ставати доступними й популярними саме для ЗМІ, щоб пояснювати людям, що в сьогоденішньому світі країни досягають успіху тільки за рахунок продукції нового знання та перетворення його в інновації.

Якщо ми не налагодимо цей цикл і не створимо сприятливі умови в Україні для цього, то й надалі найкращі науковці, найкращі програмісти, найкращі інженери будуть виїжджати з країни.

Тут залишатимуться подвижники, які рано чи пізно стикаються з ситуацією, що вони вже не можуть задовольнити потреб навіть свого пошуку через відсутність чи застарілість обладнання, через відсутність фінансування.

Ми повинні кардинально змінити цю ситуацію. 2015 рік буде надзвичайно важким, і ті намітки бюджету, які сьогодні є на 2015 рік, демонструють нам, що це буде складний і кризовий бюджет. Але це не дає нам права не закласти у цей 2015 рік нові пріоритети і нові механізми, які забезпечать не тільки відтворення, але й розвиток науки та інновації в Україні.

Ви знаєте, що до парламенту внесено проект Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність». Раніше ми його не встигли проголосувати в першому читанні, і зараз в новому парламенті ми знову будемо вносити цей закон, і в нас з вами є хороший шанс його ще доопрацювати, щоб він став кращим за якістю і відкривав для нас нові можливості та нові перспективи.

Я щиро зичу вам плідної праці. У сьогоднішній ситуації в Україні кожен симпозіум, кожна конференція має особливий результат і додану вартість тоді, коли вони можуть у результаті обговорень надати конкретні рекомендації для уряду, парламенту і для суспільства.

Ми живемо в дуже складний час, але надзвичайно визначальний і цікавий час можливостей для України. Ще раз вітаю і зичу вам плідної праці.

Віце-президент НАН України А.Г. Наумовець та голова Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України Л. М. Гриневич у час симпозіуму